

هماهنگ‌کننده ارشد سازمان ملل در مدیریت اطلاعات بلایا:

۷۵ درصد از حوادث طبیعی جهانی ریشه اقلیمی دارد

تهران (پانا) - هماهنگ‌کننده ارشد سازمان ملل متحد برای توسعه مدیریت اطلاعات بلایا در آسیا و اقیانوسیه (APDIM)، سازگاری با تغییرات اقلیمی و مقابله با حوادث آب و هوایی را ضروری دانست و گفت: بیش از ۷۵ درصد از حوادث طبیعی در مقیاس جهانی ریشه اقلیمی و آب و هوایی دارد.

به گزارش ایرنا، مصطفی محقق با اعلام این مطلب اظهار کرد: امروزه تغییر اقلیم دیگر یک فرضیه علمی با پیش‌بینی‌های بلند مدت غیر محتوم نیست. علائم منفی آثار تغییر اقلیمی و مخاطرات جوی و آب و هوایی که از دو دهه پیش بطور محسوسی در سطح جهانی ظاهر شد و متخصصین و مسؤولین ذیربط در باره آن هشدار می‌دادند، اکنون وارد مرحله حاد و بحرانی شده و زندگی بشری را بطور روزانه با تهدید مواجه می‌سازد.

او توضیح داد: با نگاهی به گزارش‌های جهانی درباره سرعت تخریب محیط زیست و زوال منابع طبیعی طی ۲ تا ۳ دهه گذشته شاید با مقداری بدبینی بتوان گفت برای کاهش قطعی خطرات و آثار منفی تغییرات اقلیم و مخاطرات آب و هوایی تقریباً دیر شده است.

محقق گفت: در ایران آثار تغییرات اقلیمی و مخاطرات آب و هوایی از بیش از دو دهه گذشته ظاهر شد اما به علت ماهیت تدریجی شکل‌گیری خطر و اثرات منفی این‌گونه مخاطرات و نیز غلبه رویکردهای تجربه‌گرا و عادت محور و غیر آینده‌نگر توجه جامعه ایرانی بیشتر جلب مخاطرات سریع‌الوقوع و متمرکز مانند زلزله شد و از اهمیت ریسک و خسارات و زیان‌های محتمل مخاطرات اقلیمی و آب و هوایی مانند خشکسالی، گرد و غبار و سیل‌های گسترده غفلت صورت گرفت.

هماهنگ‌کننده ارشد سازمان ملل متحد برای توسعه مدیریت اطلاعات بلایا در آسیا و اقیانوسیه ادامه داد: ضعف در پیش‌بینی روندها و آثار احتمالی تغییرات اقلیمی و مخاطرات آب و هوایی در گذشته موجب شد برنامه ریزی توسعه و نظام مدیریت بحران و مخاطرات طبیعی در کشور بصورت غیر سازگار با چنین مخاطراتی رشد کند.

به گفته محقق، مشاهده وسعت و اندازه خسارات سیل‌های سالجاری موجب بیداری و آگاهی یکباره جامعه ایرانی نسبت به اهمیت و ضرورت برنامه ریزی‌های راهبردی و بلندمدت چندبخشی برای کاهش خطرات و آثار منفی مخاطرات اقلیمی و آب و هوایی از بالاترین سطح سیاستگذاری ملی تا سطوح علمی، فنی و عملیاتی می‌شود. دستور رییس جمهور کشور برای تاسیس "هیات ویژه گزارش ملی سیلاب‌ها" و نیز توجه سازمان برنامه و بودجه به اهمیت ارزیابی و کاهش خطر حوادث و بلایا در برنامه ریزی توسعه و تدوین برنامه آینده توسعه ملی کشور از تحولات عمده متعاقب وقوع سیل‌های گسترده امسال است.

وی ادامه داد: بر اساس آمارهای جهانی حوادث آب و هوایی و اقلیمی در ۲۰ سال گذشته روند افزایشی سریعی داشته و از نظر تعداد وقوع از دیگر حوادث پیشی گرفته است. در همین دوره حوادث ژئوفیزیکی مانند زلزله و زمین‌لغزش موجب بیشترین تلفات انسانی در ۲۰ سال گذشته شده است در حالیکه حوادث آب و هوایی و اقلیمی بیشترین خسارت و زیان‌های اقتصادی و اجتماعی را وارد کرده است.

هماهنگ‌کننده ارشد سازمان ملل متحد برای توسعه مدیریت اطلاعات بلایا در آسیا و اقیانوسیه گفت: به رغم شواهد غیر قابل انکار اثرات تغییر اقلیم و مخاطرات آب و هوایی که نیاز به اثبات ندارد و اجماع جهانی برای مقابله با آن، هنوز در مورد راه‌های عملی انجام آن و مسؤولیت بخش‌های مختلف اختلافات جدی وجود دارد. به طور مثال شرکت‌کنندگان در اجلاس تغییرات آب و هوایی سازمان ملل در مادرید که این هفته به پایان رسید نتوانستند بر سر یک توافق قاطع و تعیین

کننده اجماع کنند. شرکت کنندگان امیدوار بودند یک تعهد جهانی قوی برای مبارزه با تغییرات آب و هوایی پس از پیمان پاریس که در سال ۲۰۱۵ میلادی به تصویب رسیده بود شکل گیرد. اما اجلاس مادرید اختلافات بزرگ در این زمینه را ظاهر کرد.

وی افزود: از یک&ZWNJ; سوی تقاضای فزاینده برای اقدامات قاطع تر برای مبارزه با تغییر اقلیم قرار داشت و جنبش جهانی مبارزه با تغییرات آب و هوایی آن را رهبری می&ZWNJ;کرد و سوی دیگر سکون و بی&ZWNJ;تحركی اقتصادهای بزرگ؛ اقتصادهایی که میزان انتشار دی اکسید کربن توسط آنها به رکورد جدیدی رسیده، موجب کندی رسیدن به چنین تعهد جهانی شد. همچنین این موضوع سبب شد حتی دبیرکل سازمان ملل متحد از نتایج اجلاس مادرید اظهار سرخوردگی و ناامیدی کند.

محقق گفت:&ZWNJ; نکته مهمی که در مدیریت ریسک حوادث تدریجی و آب و هوایی بیشتر مشهود است روش و مدل ارزیابی پیامدهای چنین مخاطراتی است. در ارزیابی پیامدهای حوادث نباید فقط به اندازه گیری خسارات فیزیکی و مستقیم (Damage) مانند تخریب ساختمان ها بسنده کرد بلکه زیان های غیر فیزیکی و بلند مدت (Loss) مانند آسیب های روانی - اجتماعی، از بین رفتن ظرفیت های تولید و فرصت های شغلی و تاثیرات منفی اقتصادی نیز باید مورد توجه قرار گیرد. در این زمینه مدل جامع بین المللی "ارزیابی نیازهای پس از حوادث" (PDNA) که مبنای برنامه ریزی بازسازی است برای اولین بار پس از وقوع سیل های امسال در ایران اجرا شد.

همهانگ&ZWNJ;کننده ارشد سازمان ملل متحد برای توسعه مدیریت اطلاعات بلایا در آسیا و اقیانوسیه ادامه داد: همچنین برای کاهش مؤثر خطر و آثار منفی حوادث، به پیش بینی متوسط زیان های احتمالی حوادث (Average Annual Loss) در آینده نیاز است.

وی گفت: براساس تخمین های جهانی، ایران بطور سالانه در معرض پنج میلیارد دلار خسارت و زیان احتمالی حوادث است. این پیش بینی به برنامه ریزی برای سرمایه گذاری لازم برای پیشگیری و کاهش خطر کمک می کند. براساس برآوردهای جهانی هر یک دلار سرمایه گذاری در پیشگیری و کاهش خطر حوادث موجب صرفه جویی شش ونیم دلاری در پاسخگویی به حوادث می گردد. براساس برخی تخمین ها پنج درصد بودجه سالانه در کشور صرف پرداخت خسارات پس از وقوع حوادث می گردد.

همهانگ&ZWNJ;کننده ارشد سازمان ملل متحد برای توسعه مدیریت اطلاعات بلایا در آسیا و اقیانوسیه عنوان کرد: یکی از اولویت های اقدام برای تقویت زیربنایی و یکپارچه مدیریت ریسک حوادث که در مورد مخاطرات اقلیمی و آب و هوایی اهمیت بیشتری پیدا می کند ارتقاء متوازن رابطه سه گانه (علوم - سیاستگذاری - اقدام) برای موفقیت برنامه های کاهش خطر و مدیریت بحران است.

او تصریح کرد: در کشورهای در حال توسعه در بخش "علوم" و "اقدام" پیشرفت های قابل ملاحظه ای بدست آمده اما ضعف های اساسی در بخش "سیاستگذاری" به معنای توافق دستجمعی و اجماع ملی بر روی راه حل های مناسب برای کاهش خطر حوادث و مدیریت بحران وجود دارد.